

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. birželio 14 d.
(OR. en)

10533/24

JAI 916
FREMP 278
AG 116
POLGEN 98
DISINFO 86

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2024 m. birželio 14 d.
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos išvados dėl laisvų, atvirų ir informacija pagrįstų demokratinių debatų stiprinimo ir apsaugojimo – Tarybos išvados (2024 m. birželio 14 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl laisvų, atvirų ir informacija pagrįstų demokratinių debatų stiprinimo ir apsaugojimo, kurias Taryba (teisingumas ir vidaus reikalai) patvirtino 2024 m. birželio 14 d. įvykusiame 4031-ajame posėdyje.

**Tarybos išvados dėl laisvų, atvirų ir informacija pagrįstų demokratiinių debatų
stiprinimo ir apsaugojimo**

Preambulė

- a) **Primindama** valstybių narių pareigą užtikrinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) įtvirtintas teises ir laisves, taip pat tai, kad tos pagrindinės teisės ir laisvės yra visuotinės, nedalomos, viena nuo kitos priklausomos ir tarpusavyje susijusios ir taikomos tiek realiaame gyvenime, tiek internete;
- b) **dar kartą patvirtindama** Chartijos 11 straipsniu garantuojamos teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę, kuri apima laisvę turėti savo įsitikinimus, gauti bei skleisti informaciją ir idėjas, jokiai valdžios institucijai nekliudant ir nepaisant valstybių sienų, apsaugą;
- c) **primindama**, kad naudojimasis teise į saviraiškos laisvę reiškia pareigas bei atsakomybę ir kad bet koks tos teisės ir naudojimosi ja apribojimas galimas tik laikantis Chartijos bei Europos žmogaus teisių konvencijos ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bei Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos. Valstybės narės toliau turi teisę priimti arba išlaikyti nuostatas, kurios yra palankesnės tų teisių apsaugos lygio atžvilgiu, remdamosi, pavyzdžiui, konstitucinėmis normomis, susijusiomis su saviraiškos laisve, visų pirma spaudos laisve ir saviraiškos laisve kitose žiniasklaidos priemonėse;
- d) **primindama** 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva), iš dalies pakeista Direktyva (ES) 2018/1808¹, kuria skatinami gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis įgūdžiai, visų pirma reikalaujant, kad valstybės narės užtikrintų, jog jų jurisdikcijai priklausančiose dalijimosi vaizdo medžiaga platformose atitinkamai būtų numatytos veiksmingos gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis priemonės ir instrumentai;

¹ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1808, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva), OL L 303, 2018 11 28.

- e) **primindama** Europos žiniasklaidos laisvės aktą², kuriuo siekiama puoselėti ir stiprinti demokratinį diskursą ir žiniasklaidos laisvės, pliuralizmo ir nepriklausomumo principus visoje Europos Sąjungoje;
- f) **primindama** 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas (SPA))³; visų pirma **pabrėždama** nuostatas, susijusias su labai didelių interneto platformų ir labai didelių interneto paieškos sistemų paslaugų teikėjų pareigomis, visų pirma dėl turinio moderavimo, algoritmų procesų skaidrumo, rizikos vertinimo ir rizikos mažinimo priemonių, kiek tai susiję su sistetine rizika, susijusia su saviraiškos ir informacijos laisve, bet koku faktiniu ar numatomu neigiamu poveikiu demokratiniams procesams ir neteisėto turinio, pavyzdžiui, neteisėtos neapykantos retorikos, sklaida;
- g) **primindama** ES reglamentą dėl politinės reklamos skaidrumo⁴ ir **pabrėždama**, kad politinė reklama gali būti dezinformacijos ar manipuliavimo informacija vektorius, ypač tais atvejais, kai reklama neatskleidžia jos politinio pobūdžio ir kai ji yra tikslinė;
- h) **primindama**, kad kovojant su neteisėta neapykantos retorika internete reikia atidžiai įvertinti pagrindines teises, visų pirma susijusias su žmogaus orumu (Chartijos 1 straipsnis), teise į privatą ir šeimos gyvenimą (Chartijos 7 straipsnis), teise į saviraiškos ir informacijos laisvę (Chartijos 11 straipsnis), teise į nediskriminavimą (Chartijos 21 straipsnis) ir teisėtumo ir proporcingumo principu (Chartijos 49 straipsnis);
- i) **primindama** 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis⁵;
- j) **primindama** 2022 m. Tarybos išvadas dėl kovos su rasizmu ir antisemitizmu, 2023 m. Tarybos išvadas dėl pilietinės erdvės vaidmens saugant ir propaguojant pagrindines teises ES ir 2023 m. Tarybos išvadas dėl skaitmeninio įgalėjimo siekiant apsaugoti pagrindines teises ir užtikrinti jų vykdymą skaitmeniniame amžiuje;

² 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1083, kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema ir iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES (Europos žiniasklaidos laisvės aktas), OL L 1083, 2024 4 17.

³ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB, OL L 277, 2022 10 27.

⁴ 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/900 dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo, OL L, 2024/900, 2024 3 20.

⁵ 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis, OL L 328, 2008 12 6.

- k) **palankiai vertindama** 2022 m. sausio 26 d. Deklaraciją dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų ir **primindama** 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos demokratijos veiksmų plano⁶;
- l) **palankiai vertindama** Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (toliau – Pagrindinių teisių agentūra) darbą, įskaitant jos 2021 m. rugsėjo 22 d. ataskaitą dėl pilietinės erdvės apsaugos ES ir jos metinius atnaujinimus, taip pat jos 2023 m. lapkričio 29 d. ataskaitą dėl internetinio turinio moderavimo ir dabartinių iššūkių aptinkant neapykantos retoriką,

Laisvų, atvirų ir informacija pagrįstų demokratių debatų stiprinimas ir apsaugojimas

Europos Sąjungos Taryba:

1. **primena**, kad Sąjunga yra grindžiama šiomis valstybėms narėms bendromis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises⁷. **Pabrėžia**, kad teisė į saviraiškos ir informacijos laisvę yra vienas iš esminių demokratinės ir pliuralistinės visuomenės pagrindų;
2. **akcentuoja** esminį piliečių vaidmenį Europos demokratijoje ir poreikį užtikrinti visuomenę, kuriai būdingas pliuralizmas, tolerancija, nediskriminavimas, įtraukimas ir abipusė pagarba tiek internete, tiek realiame gyvenime, visų pirma puoselėjant supratimo kultūrą ir atgrasant nuo sąmokslų mitų ir stereotipinio mąstymo apie asmenis ir grupes bei jų neigiamo vaizdavimo remiantis klaidinga informacija, visa tai siejant, pavyzdžiui, su jų lytimi, realiu ar numanomu ryšiu su etninėmis ar religinėmis grupėmis ar kokiomis nors kitomis priežastimis;
3. **apgailėstauja** dėl to, kad pastaruoju metu itin daugėja neapykantos incidentų, nukreiptų prieš moteris ir mažumoms priklausančius asmenis, ir **primena** 2023 m. gruodžio 15 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose kuo griežčiausiai smerkiamas visų formų antisemitizmas ir neapykanta, netolerancija, rasizmas ir ksenofobija, įskaitant neapykantą musulmonams⁸;

⁶ COM (2020) 790 final.

⁷ Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnis.

⁸ 2023 m. gruodžio 15 d. Europos Vadovų Tarybos išvados, 33 punktas.

4. **reiškia susirūpinimą**, kad dezinformacija ir ypač internetinė dezinformacija plačiai plinta, o tai kelia didelę riziką, kad mažės pasitikėjimas institucijomis ir žiniasklaida⁹, trukdo kiekvieno teisei gauti patikimą pluralistinę informaciją ir gebėjimui priimti informacija pagrįstus sprendimus, kelia iššūkių demokratiniais procesams ir prisideda prie socialinės poliarizacijos;
5. **pabrėžia**, kad reikia skubiai imtis veiksmų, nes dėl destrukttyvaus neapykantos ir poliarizacijos¹⁰ poveikio kyla grėsmė demokratinių vertybių, pagrindinių teisių ir laisvių, teisinės valstybės ir socialinės sanglaudos pamatams¹¹. Toks žalingas poveikis gali prisidėti prie smurto bei diskriminacijos kurstymo ir kelti didelę grėsmę ne tik individualiu lygmeniu, bet ir platesnei socialinei sistemai, institucijų teisėtumui ir viešajai tvarkai. **Pripažįsta**, kad sunku šalinti neigiamą neapykantos ir poliarizacijos poveikį, ir **pabrėžia**, kad reikia imtis visapusiškų priemonių socialiniams skirtumams šalinti, kartu atsižvelgiant į skirtingas perspektyvas;
6. **akcentuoja**, kad veiksmai turėtų apimti visos visuomenės požiūrį, ypatingą dėmesį skiriant švietimui, gebėjimui naudotis žiniasklaidos priemonėmis internete ir informuotumo didinimui, siekiant kovoti su destrukttyviu neapykantos ir poliarizacijos poveikiu;
7. **primena**, kad demokratija negali klestėti be saviraiškos laisvės, kuri suteikia galimybę asmenims, žurnalistams, akademinėi bendruomenei, menininkams, pilietinės visuomenės organizacijoms, žmogaus teisių gynėjams ir kitiems asmenims reikšti savo nuomonę be niekieno kišimosi, kartu atsižvelgiant į pagrindinę žmonių teisę gauti nešališką informaciją, taip pat pagarbą pagrindinei teisei apsaugoti savo reputaciją ir teisei į asmens duomenų ir privatumo apsaugą. **Pabrėžia**, kad pagrindinė atsakomybė už saviraiškos laisvės ir pliuralizmo apsaugą tenka valstybių narių kompetentingoms institucijoms;
8. **akcentuoja**, kad svarbu išlaikyti aukštus profesinius standartus¹², keliamus valstybės pareigūnams jiems vykdant viešąsias pareigas, kad būtų skatinamas visuomenės pasitikėjimas jų institucine sistema ir parema jai;
9. **pripažįsta** svarbų pilietinės visuomenės organizacijų ir vietos bendruomenių vaidmenį skatinant dialogą ir skaidrumą, paaiškinant institucinius procesus arba kovojant su destrukttyviu neapykantos ir poliarizacijos poveikiu;

⁹ Žr., pavyzdžiui, Pasaulio ekonomikos forumo 2024 m. pasaulinės rizikos ataskaitą (The Global Risks Report 2024), p. 17, 18 ir 98, kurioje pabrėžiama tokio poveikio rizika.

¹⁰ Diskriminacija ir rasizmas yra iš neapykantos ir poliarizacijos kylantys žalingi padariniai.

¹¹ Žr., pavyzdžiui, dok. JOIN (2023) 51.

¹² Pvz., elgesio kodeksai ir kt.

10. **pripažįsta**, kad žurnalistai ir laisva, nepriklausoma ir pliuralistinė žiniasklaida atlieka svarbų vaidmenį palengvinant viešus debatus ir perduodant bei gaunant informaciją, nuomones ir idėjas;
11. **pabrėžia** skaitmeninės aplinkos teikiamas galimybes, suteikiant asmenims prieigą prie pliuralistinės ir dinamiškos erdvės saviraiškai ir informacijai, tačiau akcentuoja ir su ja susijusią riziką ir iššūkius, kuriuos būtina švelninti veiksmingai moderuojant turinį internete, kartu gerbiant saviraiškos ir informacijos laisvę;
12. **pareiškia** esanti pasirengusi tęsti darbą kovojant su neapykantos retorika ir neapykantos nusikaltimais ES lygmeniu,

Europos Sąjungos Taryba prašo valstybių narių:

13. **skatinti** visapusiškas informuotumo didinimo kampanijas, prevencijos priemones ir švietimo iniciatyvas, kad asmenys įgytų pilietinių kompetencijų, taip pat kritinio mąstymo įgūdžių, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir gebėjimą atskirti patikimą informaciją. **Skatinti** ugdyti gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir kritinio mąstymo įgūdžius, taip pat pilietines kompetencijas švietimo srityje;
14. kai tinkama, **skatinti** kurti centralizuotas platformas ar išteklius, skirtus mokomajai medžiagai, priemonių rinkinius ir gaires, kuriuos galima naudoti siekiant plėtoti ir įgyvendinti gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis programas, kaip, pavyzdžiui, Europos skaitmeninės žiniasklaidos stebėjimo centro sukurta programa¹³. Šios programos galėtų apimti kovos su stereotipais ir įvairovės bei įtraukimo visuomenėje supratimo skatinimo metodus, siekiant skatinti aplinką, kurioje visi balsai būtų girdimi;
15. kai tinkama, **skirti** lėšų projektams ir iniciatyvoms, kuriais skatinamas įtraukus viešas diskursas, kritinis mąstymas, faktų tikrinimas, gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir švietimas demokratijos ir pagrindinių teisių klausimais;
16. **skatinti** neapykantos ir poliarizacijos dinamikos supratimą, **stebėti** pažangą mažinant neigiamą neapykantos ir poliarizacijos poveikį ir atitinkamai **pritaikyti** politiką ir komunikaciją;
17. **stiprinti** iniciatyvas, kad būtų stiprinama socialinė sanglauda ir mažinama asmenų socialinė poliarizacija, neatsižvelgiant, be kitų veiksnių, į lytį, socialinę ar etninę kilmę, religiją ar tikėjimą, negalią, seksualinę orientaciją, amžių, politines ar kitokias pažiūras;

¹³ <https://edmo.eu/resources/repositories/mapping-the-media-literacy-sector/>

18. **įsipareigoti** skatinti informacija pagrįstas, pagarbias ir įtraukias diskusijas tiek realiame gyvenime, tiek internete, siekiant kovoti su destruktviu neapykantos ir poliarizuojančių naratyvų poveikiu. **Rengti** ir **įgyvendinti** tikslines prevencines ar informuotumo didinimo priemones destruktivaus neapykantos ir poliarizacijos poveikio klausimu, akcentuojant įvairių perspektyvų, interesų pusiausvyros ir konstruktyvaus dialogo skatinimo svarbą. Kai aktualu, **bendradarbiauti** su vietos bendruomenėmis, pilietinės visuomenės organizacijomis, žiniasklaidos subjektais ir technologijų pramone, siekiant užtikrinti, kad kampanijos būtų pritaikytos prie konteksto ir būtų prieinamos;
19. **remti** bendruomenių telkimo programas ir tarpkultūrines iniciatyvas, kuriomis palengvinamas skirtingų realių ar suvokiamų grupių dialogas, supratimas, bendradarbiavimas ir socialinė sanglauda;
20. **rengti**, **įgyvendinti** ir **skatinti** piliečių dalyvavimą ir diskusijas, kad būtų kovojama su neapykanta bei poliarizacija ir jų griauinančiu poveikiu demokratijai, ir **remti** saugios bei įgalinančios pilietinės erdvės puoselėjimą ir asmenų bei pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimą svarstomuosiuose ir dalyvaujamuosiuose politikos formavimo procesuose tiek vietos, tiek nacionaliniu lygmenimis;
21. **remti** ir **įgalinti** pilietinės visuomenės organizacijas, joms teikiant finansavimą ir rengiant bendradarbiaujamąsias iniciatyvas, pripažįstant jų itin svarbų vaidmenį kovojant su griauinančiu neapykantos ir poliarizacijos tiek internete, tiek realiame gyvenime poveikiu. **Užtikrinti** bendradarbiavimą su įvairiomis pilietinės visuomenės organizacijomis, siekiant skatinti įtrauktį ir atspindinti visuomenės įvairovę¹⁴;
22. **propaguoti** nacionalinių žmogaus teisių ir lygių galimybių įstaigų vaidmenį puoselėjant laisvus ir informacija pagrįstus demokratinius debatus, stebint, kaip laikomasi pagrindinių teisių nacionaliniu lygmeniu, vykdant mokslinius tyrimus su pagrindinėmis teisėmis susijusiais klausimais nacionaliniu lygmeniu arba vykdant bet kokias kitas papildomas užduotis, kurios gali patekti į jų įgaliojimus, kaip apibrėžta nacionaliniu lygmeniu, pavyzdžiui, remti ir įgalinti dėl teisių pažeidimų nukentėjusius asmenis;
23. **puoselėti** laisvą, nepriklausomą ir pliuralistinę žiniasklaidą priimant tinkamas priemones, kuriomis skatinama žiniasklaidos įvairovė ir pliuralizmas. Tai galėtų apimti paramą pliuralistinėms, nepriklausomoms ir įvairios žiniasklaidos priemonėms, vienodų galimybių susipažinti su informacija visiems visuomenės segmentams užtikrinimą, žurnalistų ir jų šaltinių apsaugą, tinkamų priemonių taikymą siekiant užtikrinti laisvą prieigą prie įvairių šaltinių ir perspektyvų arba palankesnių sąlygų žiniasklaidos inovacijoms sudarymą;

¹⁴ Visame tekste turėtų būti suprantama pagal Chartijos 21 straipsnį, t.y. lytis, rasė, odos spalva, tautinė ar socialinė kilmė, genetiniai bruožai, kalba, religija ar tikėjimas, politinės ar kitokios pažiūros, priklausymas tautinei mažumai, turtinė padėtis, gimimas, negalia, amžius ar seksualinė orientacija.

24. **stiprinti** atitinkamų nacionalinių reguliavimo ir teisėsaugos institucijų pajėgumus ir jų veiklos koordinavimą siekiant pagal taikytiną teisę stebėti ir spręsti neteisėto turinio, kuriuo kurstoma diskriminacija, rasizmas ar neapykanta, atvejus, laikantis pagrindinių principų, susijusių su spaudos ir saviraiškos laisve. Toms institucijoms **suteikti** priemonių ir mechanizmų, kurių reikia siekiant remti teismines institucijas joms atliekant tyrimus ir, jei tinkama, pagal taikytiną teisę imantis veiksmų prieš asmenis ar subjektus, skleidžiančius neteisėtą turinį, kuriuo kurstoma diskriminacija, rasizmas ar neapykanta, kartu apsaugant pagrindines laisves ir laikantis teisėtumo, būtinumo ir proporcingumo principų;
25. pagal Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA) **sukurti** reikiamus kompetentingų nacionalinių institucijų ir skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus kanalus, kad būtų galima perduoti SPA vykdymui užtikrinti reikalingą aktualią informaciją;
26. **skatinti** skirti tinkamus išteklius mokslinių tyrimų projektams, kuriais daugiausia dėmesio skiriama dezinformacijos, kuria kurstoma diskriminacija arba neapykanta, sklaidos dinamikos supratimui. **Skatinti** akademinės bendruomenės, faktų tikrintojų, pilietinės visuomenės organizacijų, technologijų ekspertų ir žiniasklaidos specialistų bendradarbiavimą, kad būtų kuriami novatoriški sprendimai, ankstyvo nustatymo mechanizmai ir kitos priemonės, kaip antai 2022 m. Kovos su dezinformacija praktikos kodeksas;
27. į politikos formavimą **įtraukti** kovos su internete įsišaknijusios neapykantos ir poliarizacijos specifiniu žalingu poveikiu metodus investuojant į tų procesų dinamikos supratimą. **Pritaikyti** politiką ir komunikaciją, kad būtų veiksmingai sprendžiami šie klausimai, kartu apsaugant saviraiškos ir informacijos laisvę;
28. **skatinti** teisėsaugos agentūroms ir kitoms kompetentingoms s institucijoms skirtus mokymus, kad būtų užtikrinta visapusiška interneto platformų turinio aprėptis, jo nustatymas, pranešimas apie jį arba jo šalinimas tik tais atvejais, kai tai numatyta teisės aktuose, ir kai tokie veiksmai yra būtini ir proporcingi. Kai aktualu, **bendradarbiauti** su labai didelėmis interneto platformomis, kad būtų sukurtos internetinio turinio moderavimo IT priemonės, siekiant padėti toms institucijoms stebėti ir analizuoti turinį internete, nuodugniai išbandžius, koku mastu tos priemonės atitinka paskirtį ir nepažeidžia pagrindinių teisių ir laisvių,

Europos Sąjungos Taryba:

29. **primindama** 2023 m. gruodžio 6 d. Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Neapykantai – ne. Prieš neapykantą susivienijusi Europa“¹⁵, kuriuo siekiama suintensyvinti ES pastangas kovoti su visų formų neapykanta stiprinant veiksmus įvairiose politikos srityse, itin daug dėmesio skiriant žmonių ir viešųjų erdvių apsaugai įtraukiant visą visuomenę;
30. **primindama** 2023 m. gruodžio 12 d. Komisijos rekomendaciją (ES) 2023/2836 dėl piliečių įsitraukimo¹⁶, 2023 m. gruodžio 12 d. Komisijos rekomendaciją (ES) 2023/2829 dėl įtraukių ir atsparių rinkimų¹⁷, 2021 m. rugsėjo 16 d. Komisijos rekomendaciją (ES) 2021/1534 dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo užtikrinimo Europos Sąjungoje¹⁸, 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos rekomendaciją (ES) 2022/758 dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų¹⁹ ir Direktyvą dėl asmenų, užsiimančių visuomenės dalyvavimo veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ieškinių ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų²⁰;
31. **palankiai vertindama** Komisijos darbą ir **atkreipdama dėmesį** į įvairias pastaraisiais metais Komisijos parengtas strategijas, skirtas konkrečioms situacijoms ir iššūkiams, su kuriais susiduria diskriminaciją patiriantys asmenys²¹;

¹⁵ JOIN (2023) 51.

¹⁶ 2023 m. gruodžio 12 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2023/2836 dėl piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijų įsitraukimo ir veiksmingo dalyvavimo viešosios politikos formavimo procesuose skatinimo, OL L 2836, 2023 12 20.

¹⁷ 2023 m. gruodžio 12 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2023/2829 dėl įtraukių ir atsparių rinkimų procesų Sąjungoje, Europos aspekto iškėlimo rinkimuose į Europos Parlamentą ir didesnio jų sklandumo, OL L 2829, 2023 12 20.

¹⁸ 2021 m. rugsėjo 16 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2021/1534 dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo užtikrinimo Europos Sąjungoje, OL L 331, 2021 9 20.

¹⁹ 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2022/758 dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo), OL L 138, 2022 5 17.

²⁰ 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1069 dėl asmenų, užsiimančių visuomenės dalyvavimo veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ieškinių ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (Strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo), OL L 1069, 2024 4 16.

²¹ [2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planas](#), [ES kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo puoselėjimo strategija \(2021–2030 m.\)](#), taip pat [2020–2025 m. lyčių lygybės strategija](#), [2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija](#), [2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija](#), [2020–2030 m. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginiame planas](#) ir [ES vaiko teisių strategija](#).

32. **pripažindama** svarbą Pagrindinių teisių agentūros atliktą darbą renkant kiekybinius ir kokybinius duomenis ir **skatindama** šią Agentūrą spręsti naujus iššūkius pagrindinių teisių, neapykantos retorikos ir internetinio turinio moderavimo srityse, ypač sisteminės rizikos, apimančios neteisėtos neapykantos retorikos ir poliarizacijos plitimą, poveikio pagrindinėms teisėms supratimo kontekste,

prašo Komisijos:

33. **vykdyti tolesnę veiklą**, susijusią su 2023 m. gruodžio 6 d. Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendru komunikatu „Neapykantai – ne. Prieš neapykantą susivienijusi Europa“;
34. **pateikti** Tarybai iniciatyvų, kurių imtasi kovos su destruktviu poliarizacijos, neapykantos retorikos ir dezinformacijos poveikiu srityje, įgyvendinimo padėties apžvalgą, kaip išdėstyta 2023 m. gruodžio 6 d. bendrame komunikate, kartu nustatant, kokiose srityse dar gali reikėti imtis konkrečių veiksmų arba kuriose srityse gali būti naudinga vadovautis suderintu požiūriu;
35. remiantis esama finansine parama pagal dabartinę daugiametę finansinę programą **toliau teikti** tinkamą ir prieinamą finansavimą gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir pilietinių kompetencijų programoms, taip pat projektams, kuriais remiamas pilietinės visuomenės organizacijų gebėjimų stiprinimas siekiant ugdyti skaitmeninius gebėjimus, ir bendruomenių inicijuojamiems projektams, kuriais skatinamas dialogas, bendradarbiavimas ir supratimas. Skiriant šią finansinę paramą **pirmenybę** teikti iniciatyvoms, kurios sutelkia įvairias grupes siekiant stiprinti socialinę sanglaudą ir kovoti su skaldančiomis jėgomis;
36. **didinti informuotumą** apie bendras Europos vertybes, įskaitant pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises²², skatinant asmenis aktyviai dalyvauti įtraukiuose viešuose debatuose;
37. **toliau** apsaugoti, remti ir įgalinti pilietinės visuomenės organizacijas, žiniasklaidą bei žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus ir skatinti juos bendradarbiauti tarpusavyje siekiant spręsti problemas (įskaitant prieštarigus klausimus) vadovaujantis integruojančiu požiūriu ir, kai tinkama, dalyvauti politikos formavimo ir sprendimų priėmimo procesuose;

²² Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnis.

38. **skatinti** įtraukų ir pliuralistinį viešą diskursą, kad būtų aptarti bendrų problemų sprendimai, remiant internetinę ir neinternetinę aplinką, kurioje asmenys jaustųsi patogiai reikšdami savo nuomones, įskaitant prieštaraujančias nuomones. **Puosenlėti** bendradarbiaujamuosius kanalus, įskaitant piliečių forumus, siekiant skatinti labiau subalansuotą atstovavimą įvairioms perspektyvoms platesniame naratyve;
39. SPA įgyvendinimo kontekste **užtikrinti, kad būtų vykdomos** pareigos, susijusios su labai didelėmis interneto platformomis ir labai didelėmis interneto paieškos sistemomis, *inter alia*, **bendradarbiaujant** su nacionalinėmis vyriausybėmis, siekiant remti patikimus pranešėjus, išnaudojant pilietinės visuomenės organizacijų įsitraukimą, siekiant nustatyti įvairias neteisėtos neapykantos retorikos internete formas, kad būtų šalinamas destruktivus internete išsisknijusios neapykantos ir poliarizacijos poveikis. **Toliau** dirbti su 2016 m. Kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodeksą ir 2022 m. Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą pasirašiusiomis šalimis, kad būtų visapusiškai išnaudota šių kodeksų teikiama nauda, kiek tai susiję su neapykantos retorikos ir dezinformacijos plitimo mažinimu, tuose kodeksuose numatytomis priemonėmis visapusiškai puosenlėjant saviraiškos ir informacijos laisvę;
40. **skatinti** naudotis ES skubaus įspėjimo sistema, kad būtų palengvintas dalijimasis įžvalgomis, susijusiomis su dezinformacijos kampanijomis, ir koordinuoti ES institucijų ir valstybių narių atsaką. **Skatinti** tvirtesnį skubaus įspėjimo sistemos ir Europos skaitmeninės žiniasklaidos stebėjimo centro ir jo regioninių centrų veiklos koordinavimą ir skatinti tas įstaigas sutelkti dėmesį į dezinformacijos poveikį, susijusį su neapykantą kurstančio turinio ir poliarizacijos plitimu.
-